

Kalb

Kalb, maddî ve manevî olmak üzere iki ayrı mânâda mütalâa edilmektedir:

Maddî kalb (Yürek): Çam kozalağına benzeyen, kuvvetli kaslardan yapılmış bir et parçasıdır. Bu mânâda kalb, âb-ı hayat olan kanı vücudun her tarafına yayıp hayat bahşeder. Bu kalb, hayatın bir zembereğidir. Hayat, onun çalışmasıyla kâimdir. O durunca, hayat sona erer.

Manevî kalb: *Bir sırr-ı İlâhî olup, esrar-ı İlâhiyye'ye ma'kes olan bu kalbe, ehl-i irfan ve hikmet lâtife-i Rabbaniyye demişlerdir.* Bu latifeye kalb denilmesinin sebebi, devamlı olarak değişmesindedir. Cenâb-ı Hak, kullarına, kendisini bildirmek ve sevdirmek için lütuf ve merhametiyle onlara, irfan ve feyiz mahalli olan bu kalbi ihsan etmiştir. Marifet ve muhabbet bu kalb ile olur.

Kalb, *bütün fazilet ve reziletlerin beşiği, hanesi, havuzu ve merkezidir.* Manevî kalb, kendisine tevdi edilen vazifeleri yerine getirmenin şevk ve heyecanıyla, durmadan inşirah etmekte, hâlden hâle girmektedir. Bu esrarengiz lâtife, derûnundaki coşkun faaliyetlerin mahsullerini, dil, göz, kulak, el ve ayak gibi mecralarda teşhir eder; batınî sırlarını zahire vurur.

Böylesine esrarlı bir hâne veya havuzun kapı ve muslukları, bilgisizce açılmamalıdır. Askeri bir "*karargâh*" da diyebileceğimiz böyle bir merkezin bir giriş ve çıkış talimatı mutlaka olmalıdır. Her gelenin içeri alınmasına ve her mânânın da dışarı atılmasına izin verilmemelidir.

Ayine-i Samed olan bu kalbe ulvî ve lâhûtî görevler yükleyen Allah-u Azîmüştân, Kur'an-ı Kerîm'de onun işleyiş talimatını da bildirmiştir. İslâm âlimlerince yazılmış tasavvufî ve ahlâkî eserlerde, bu talimat teferruatıyla şerh ve izah edilmiştir.